

obraz o změnách v ruském jazyce a ruský psané literatuře v posledních několika desetiletích. Kniha je přínosem pro další badatelské aktivity v dané oblasti, a lze ji proto doporučit všem rusistům, studentům rusistických a slavistických oborů i zájemcům z řad širší veřejnosti, kteří se zajímají o současné dění v Rusku.

Irina Kušnirenková

Nová učebnice obchodní ruštiny na našem trhu

Mrověcová, L.: Obchodní ruština. Red. E. Mrázková, il. Ljuba Mrověcová. Computer Press, a.s., Brno 2007, 463 s.

Nových knih k jazykové výuce ruštiny není mnoho. Proto, když v červenci minulého roku vyšla v brněnském nakladatelství Computer Press, a.s. učebnice L. Mrověcové s prostým názvem *Obchodní ruština*, měla řada odborníků z řad rusistů, ale i dalších zájemců o ruštinu upřímný zájem, jak se celý projekt podařil.

Pod uvedeným názvem prezentuje autorka nejenom rusistům, ale široké veřejnosti se zájmem o ruštinu a ruské prostředí, pozoruhodnou publikaci, která shrnuje dosavadní výsledky a zkušenosti z výuky v uvedené sféře ruštiny, ale též ji podstatně rozšiřuje a doplňuje o materiály z vlastního výzkumu.

Předkládaná práce má jasný cíl a strukturu, přičemž hlavní důraz je kladen na zvládnutí odborného výukového materiálu těmi, kteří pracují nebo hodlají pracovat v oblasti obchodu a podnikání s Ruskem a dalšími zeměmi Společenství nezávislých států, či již mají solidní základy ruského jazyka. Přesto kniha obsahuje v souhrnu nejpodstatnější gramatický, lexikální i stylistický materiál s příslušným komentářem i procvičením – především ovšem typickým a frekventovaným v dané komunikační sféře. Současně se nevyhýbá ani specifickým, ale důležitým informacím, v jiných učebnicích a příručkách tohoto druhu se nevyskytující. Jde především o informace na pomezí filologie, psychologie, sociologie a dalších hraničních disciplín s bezprostřední vazbou na kontakty a nonverbální komunikaci v širším slova smyslu, což má, zejména v uvedené oblasti, zásadní význam.

Ve 13 kapitolách se stejnou strukturou a členěním do dvou oddílů získáme systematický přehled o jednotlivých frekventovaných sférách užívání obchodní ruštiny formou výkladu s nezbytnými modelovými ukázkami úvodních textů, komunikačních a situačních příkladů. V dalších částech je materiál procvičen a upevněn řadou cvičení, přičemž text je doplněn i vtipnými obrázky k situacím s písemným komentářem.

Vzhledem ke značnému rozsahu každé kapitoly je každá pro větší přehlednost dále členěna na oddíly: Vzory, modelové situace a příklady; Frazologie; Slovní zásoba; Gramatický komentář; „Proveďte si své znalosti“ – cvičení a testy. Zmíněný přístup je z metodického hlediska zcela zásadní a umožňuje zájemcům snadnou orientaci v probíraném materiálu, ale i efektivní práci v jakékoli fázi osvojování materiálu. Učebnici tak mohou používat i mírně pokročilí samostatně.

Následují slovníčky česko-ruské a rusko-české, které přehledně shrnují lexikální materiál z učebnice. Za nimi jsou uvedeny zkratky a zkratková slova, přičemž materiál je vhodně uspořádán na Tradiční textové zkratky (např. и.о. – исполняющий обязанности –

zastupující, odpovědný), Zkratky pro Mezinárodní obchodní podmínky (CIF – СИФ расходы, страховка и транспортировка заплачены – výlohy, pojistné a dopravné jsou placeny), Zkratky označující právní statut podniků (např. ЗАО – закрытое акционерное общество) a nakonec Další zkratky užívané v textu (např. ОКПО Общероссийский классификатор предприятий и организаций). Učebnici uzavírají velmi stručně informace pro navázání obchodních kontaktů s adresami, kontaktními telefonky a webovou stránkou.

V celé příručce je zřetelná osa výkladu, logicky a tematicky řazená tak, aby byla dodržena posloupnost v procesu logického vytváření a rozvíjení obchodních kontaktů, a to od hledání potenciálního obchodního partnera, zahájení a průběhu obchodního jednání až po sepsání obchodní smlouvy a realizaci obchodní transakce, včetně zařazení vzorů rozmanitých dokumentů užívaných v oblasti zahraničního obchodu.

Mezi velmi cenné materiály jazykové povahy patří nepochybně různé druhy formulářů písemností z obchodního styku. Nejsou opomenuty ani frazeologismy a modelové dialogy v konkrétních situacích a etapách obchodního jednání. Nepochybně se tak zvyšuje celková výuková hodnota materiálu, poněvadž se do značné míry přibližujeme praxi. Návod, jak se „maximálně“ přiblížit zmíněnému „obchodní prostředí“, je jedním z hlavních cílů předkládané práce. Použitý slovní materiál je rovněž vysoce aktuální a jeho výběr svědčí o erudici autorky a nenechává nikoho na pochybách, že uvedenou sféru důvěrně zná a pohybuje se v ní s jistotou.

Pro praktické uživatele budou mít velkou cenu i některé „mimojazykové“ aspekty obchodního jednání, kterými autorka doplnila a „vybavila“ konkrétní komunikační situace. Jedná se nejenom o poznámky věnované oblékání a líčení ve sledovaných situacích, ale také o specifické pohledy na chápání času, osobní přístup v jednání a oslovování s tím, že zdánlivě „marginální“ připomínky mohou mít někdy pro úspěšnost obchodního jednání stejně velký význam jako komunikace v ruštině.

Samotný jazykový materiál v úvodních textech, ale i dalších částech učebnice je velmi pečlivě zpracován z hlediska faktografického, což není též vždy úplnou samozřejmostí. Máme na mysli údaje o počtu obyvatel, rozlohách, ale také další údaje z datací a označování vlastními jmény.

Celkovou atraktivitu a úroveň nepochybně zvyšují CD nahrávky dialogické a polylogické řeči, frazeologismů a některých cvičení. Přesto by na tomto místě nebylo na škodu zamyslet v budoucích vydáních, neboť věřím, že se taková objeví, nad celkovou koncepcí a provedením nahrávek ve smyslu jejich větší autentičnosti, aby působily přirozeněji a ladily s celkovým obsahem učebnice, který simuluje podmínky obchodní praxe velmi zdařile. Uvedené nelze pokládat za zásadní výtoku, ale spíše za praktické doporučení. Domnívám se, že si učebnice jistě získá v krátké době sympatie rusistů a dalších zájemců o ruský jazyka a Rusko.

Jiří Korostenski